

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze

Ústav východoevropských studií

Posudek vedoucího práce na bakalářskou práci Kateryny Platonové „Элементы украинского фольклора в цикле повестей *Вечера на хуторе близ Диканьки* Николая Васильевича Гоголя“

Kolegyně Kateryna Platonova si pro svou bakalářskou práci vybrala téma na pomezí literárních dějin a folkloristiky. Za cíl si stanovila analyzovat vybrané dílo ukrajinsko-ruského klasického spisovatele Nikolaje Vasiljeviče Gogola (ukr. Hohola), známé v českém překladu jako *Večery na samotě u Dikaňky* (např. 1921, 1930 atd), s ohledem na folklorní náměty a motivy. Jedná se sice o jedno z nejzásadnějších děl ruského a ukrajinského doznívajícího romantismu a prosazujícího se realismu, nicméně serióznější studie o folklorních námětech se této sbírce zatím spíše vyhýbaly (pokud pomineme řadu úvodů a doslovů u jednotlivých vydání knihy, které se skutečnou folkloristickou analýzou neměly obvykle mnoho společného). Bakalářská práce byla napsána v ruštině.

Autorka se rozhodla rozčlenit práci na tři části. V první se soustředila na životní osudy a dílo N. V. Gogola jako takové, což zpracovala velmi dobře, přičemž se vyhnula různému ideologizujícímu balastu typickému pro starší biografie. Zdůraznila Gogolovy zásadní životní zlomy a jejich vliv na autorovu tvorbu a vytvořila si tak velmi dobrou výchozí pozici pro detailnější rozbor vybrané povídkové sbírky.

K té detailněji přistupuje v druhém úseku bakalářské práce. I za pomoci vhodně vybraných citací plasticky popsala pozadí vzniku a prvního publikování díla včetně dobových reakcí a většinou pozitivního ocenění soudobé kritiky.

Hlavním těžištěm textu je třetí oddíl, který se již zaměřuje na folklorní prvky a syžety, které Gogol do svých povídek buď přímo zapojil, nebo se jimi nechal volněji inspirovat. Vzhledem k proměnám vědecké folkloristiky v posledních letech je bezesporu přínosné, že se nejprve vyjádřila k „odhaleným“ folklorním žánrům a druhům, s nimiž se v díle setkala. Následuje rozbor těchto prvků s komentářem v obecnější rovině. Pokud je mi známo, jedná o první analýzu

tohoto druhu, která je postavená na závěrech současného folkloristického výzkumu, přinejmenším v českém prostředí. Předpokládám že i pro méně obeznámeného zájemce o Gogolovo dílo je tento přehled velmi zajímavý. Poté se kolegyně Platonova detailněji zabývá užitými a pro východoslovanské prostředí často emblematickými folklorními prvky – příslovími, rčeními, lidovými zvyky a obřady, lidovými písněmi, tradičním humorem i prototypy folklorních postav. V závěru pak shrnuje výsledek své analýzy.

Kolegyně Platonova vytvořila svůj první odborný text na velmi dobré úrovni. Jazykovou úroveň práce objektivně posoudit nemohu, protože je psána v ruštině a já nejsem rusista. Nicméně se mi text jeví na úrovni odpovídající odbornému textu. Struktura práce je logická a funkční. Autorka využila relevantní odbornou literaturu a prameny a podařilo se jí naplnit záměr, s nímž si toto téma zvolila. Protože je možné vnímat práci jako interdisciplinární, je třeba ocenit autorčinu schopnost orientace nejen v literární vědě a dějinách ruské a ukrajinské literatury, ale i ve folkloristice. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem rozhodně doporučuji práci k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně (1)

vypracoval 16. 8. 2024, PhDr. Jaroslav Otčenášek, Ph.D.

